

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นางสาวกฤษณา อยู่พวง ตำแหน่ง บรรณารักษ์

กลุ่มบุคลากร

สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หัวข้อหรือเรื่องที่จะเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

การประชุมวิชาการและสามัญประจำปี ๒๕๖๗ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง AI พันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

๓. วิทยากรในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

- รองศาสตราจารย์ ดร. อัญญา ดิษฐานนท์

ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- รองศาสตราจารย์ ดร. ทรงพันธ์ เจริญประสงค์

รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นายชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช

หัวหน้างานบริการทำพระจันทร์และหัวหน้าหอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- นายรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ

กลุ่มภารกิจงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๐๐ น. – ๑๒.๐๐ น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom Meeting

๖. งบประมาณที่ใช้ในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๗. วัตถุประสงค์ของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

เพื่อศึกษาแนวคิดและความรู้ในการนำ AI มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดได้เหมาะสม และศึกษาประสบการณ์ในการใช้ AI ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

บรรยายพิเศษเรื่อง Life space กับการพัฒนาห้องสมุดในทิศทางโลกดิจิทัล โดย รองศาสตราจารย์ ดร. อัญญา ดิษฐานนท์ ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวถึง การให้บริการของห้องสมุด

โดยนำ AI มาใช้ในห้องสมุด และบทบาทของ AI Librarian หรือ Machine Learning Librarian โดยยกตัวอย่างของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมียุทธศาสตร์ LIFE ซึ่งหมายถึง

L-Learning by exploring

I-Infinite Inspiration

F-Friendly Library

E-Esg

โดยมุ่งการออกแบบพื้นที่และระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้ค้นหาทรัพยากรและเข้าถึงบริการได้โดยสะดวก การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก แยกสัดส่วนการให้บริการอย่างชัดเจน เช่น พื้นที่อ่านหนังสือ มุมสงบ หรือมุมสนทนาการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดผู้ใช้บริการมากขึ้น และนำเสนอแนวคิด Library Space Trends ตัวอย่างเช่น

- Flexible & Multi-functional Spaces พื้นที่ถูกออกแบบให้ปรับเปลี่ยนได้ง่าย เพื่อรองรับการใช้งานที่หลากหลาย เช่น ปรับจากพื้นที่อ่านหนังสือให้กลายเป็นพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ประชุมกลุ่มย่อย หรือพื้นที่จัดนิทรรศการเฉพาะกิจได้ การใช้เฟอร์นิเจอร์แบบโมดูลาร์ ทำให้การจัดพื้นที่มีความคล่องตัว สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมและจำนวนผู้ใช้ที่แตกต่างกัน

- Focus on Collaborative & Community Areas ห้องสมุดกลายเป็น ศูนย์กลางชุมชน เปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่มีความสนใจใกล้เคียงกันได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ หรือทำกิจกรรมร่วมกัน พื้นที่ CO-Working Space, Book Club ได้รับความนิยมมากขึ้น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน

- Blend Physical & Digital Experience การออกแบบพื้นที่จะผสมผสานประสบการณ์การใช้งานรูปแบบดิจิทัลพื้นที่จริงเข้าด้วยกัน หน้าจอแบบ Interactive อาจถูกนำมาใช้ในพื้นที่ห้องสมุด เพื่อเสนอคอนเทนต์ที่ปรับตามความสนใจของผู้ใช้หรือใช้เป็น KIOSK สำหรับการค้นหาทรัพยากร

- Zoning for Different Needs มีการแบ่งโซนตามลักษณะกิจกรรมอย่างชัดเจน เช่น Quiet Zone สำหรับอ่านหนังสือหรือวิจัยอย่างสงบ Collaboration Zone สำหรับทำงานกลุ่ม หรือ Multimedia Zone สำหรับใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ

- Green Sustainable Library เน้นการออกแบบอาคารและพื้นที่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน การลดการใช้พลาสติก การวางระบบจัดการขยะอย่างเหมาะสม และการใช้วัสดุที่ยั่งยืน

การบรรยายเรื่อง ความท้าทายของห้องสมุด และศูนย์สารสนเทศ เพื่อรับมือเทคโนโลยี AI : มุมมองเชิงนโยบาย โดย รศ. ดร. ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ และรองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง ความสามารถของระบบ AI ในการจัดการข้อมูลในห้องสมุด ความสามารถประมวลผลคำถามของผู้ใช้และแสดงผลได้อย่างแม่นยำ ความฉลาดของ AI ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกฝนและประมวลผล ผลกระทบจากการนำ AI มาใช้งาน ความยืดหยุ่นในการใช้งาน รวมถึงความท้าทายในการใช้ AI มาใช้ในการสร้างงานวิจัย ความเป็นต้นฉบับ และทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการนำ AI มาใช้งาน คุณภาพของงานวิจัยที่ได้ ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม AI จะกลายเป็นเสมือนเพื่อนร่วมงานเสมือนจริง โดยเทคโนโลยี AI จะมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ AI จะส่งผลต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อย่างมาก ต้องมีการกระจายประโยชน์ของ AGI อย่างทั่วถึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อาจเกิดขึ้น ทุกคนควรมีโอกาสเข้าถึงและใช้งาน AI ได้อย่างไม่จำกัด และต้องมีการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อให้สังคมและเทคโนโลยีสามารถพัฒนาไปพร้อมกัน

การเสวนาเรื่อง ความร่วมมือจากพันธมิตรใหม่ในบริการและงานเทคนิค โดย นายชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช (หัวหน้างานบริการทำพระจันทร์และหัวหน้าหอสมุดปรีดี พนมยงค์ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) และ นายรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ (กลุ่มภารกิจงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ดำเนินรายการโดย นางสาวสิริพร ทิวะสิงห์ กล่าวโดยสรุป คือ ได้นำ

ความสามารถของระบบ AI มาใช้ในการจัดการข้อมูลในห้องสมุด โดย AI สามารถประมวลผลคำถามของผู้ใช้และแสดงผลลัพธ์ได้อย่างแม่นยำ การค้นหาหนังสือเฉพาะเจาะจง หรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับคำถาม การแนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับผู้ใช้ ระบบสามารถใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล มีการประยุกต์ใช้ AI ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ แล้วพยากรณ์ว่าควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาลักษณะใดเข้ามาให้บริการ หรือใช้ในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศออกจากห้องสมุดได้เช่นกัน ซึ่งการประยุกต์ใช้ AI ในงานงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศใช้ AI เพื่อจัดทำและเพิ่มความสมบูรณ์ของ metadata โดยป้อนข้อมูลโดยตรงหรือนำไฟล์หนังสือให้ AI อ่าน เพื่อให้หัวข้อเรื่อง เลขหมู่จัดทำ metadata ทำสาระสังเขปหรือเรื่องย่อ จากการทดลองใช้งานพบว่า หนังสือวิชาการจะได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าหัวข้อที่ได้บางครั้งไม่ตรงกับเนื้อหา ความหมายกว้างไปหรือแคบไป สาระสังเขปที่ได้บางครั้งเป็นการเขียนแนวโฆษณาหนังสือมากให้ความรู้ แต่เชื่อว่าเมื่อ AI ได้รับการพัฒนาต่อไปก็อาจใช้เป็นฟังก์ชันหนึ่งในระบบห้องสมุดได้

๙. ปัญหาอุปสรรคในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

: - ต่อดตนเอง

เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เทคนิคการนำ AI มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดได้เหมาะสม

: - ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการจัดการและงานบริการสารสนเทศของห้องสมุดได้

๑๑. เอกสารหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

เกียรติบัตรการเข้าร่วมการประชุมวิชาการและสามัญประจำปี ๒๕๖๗ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง AI พันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

(ผู้รายงาน).....
(นางสาวกฤษณา อยู่พวง)
วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

(ลงชื่อ).....
(อาจารย์ เบญญา หวังมหาพร)
วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘